

T. C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

COĞRAFI İŞARET TESCİL BELGESİ

Tescil No : 100
Başvuru Tarihi : 11.08.2006
Başvuru No : C 2006/021
Yayın Tarihi : 20.01.2008
Türü : Menşe Adı
Başvuru Sahibi : Salihli Ticaret ve Sanayi Odası
Başvuru Sahibinin Adresi : Eski Cami Mahallesi, Kemerli Sokak, No:2
Salihli/Manisa
Ürünün Adı : Kiraz
Coğrafi İşaret : Salihli Kirazı
Kullanım Biçimi : Markalama
Coğrafi Sınırları : Başta Salihli ilçe merkezi olmak üzere bağlı olan
yerleşim birimleridir.
Diğer bilgiler ektedir.

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 20.01.2008 tarih ve 26762 sayılı Resmi Gazetelerde ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 11.08.2006 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Doç. Dr. Yüksel BİRİNCİ
Enstitü Başkanı

Tescil No : 100
Coğrafi İşaret : Salihli Kirazı

Ürünün Tanımı : Ürünün literatürde geçen bilimsel adı, Salihli (Allahdeyen, 0900 Ziraat, Akşehir Napolyonu) Kirazı (*Prunus avium L.*) dır. Salihli Kirazı (*Prunus avium L.*) bitkiler aleminin Spermatophyta (Tohumlu Bitkiler) bölümünün Angiospermae (Kapalı Tohumlular) alt bölümünden Rosales takımı, Rosaceae familyası, Prunoideae alt familyası ve Prunus cinsi içerisinde yer almaktadır.

Davis, kirazın yayılma alanı olarak orta ve Güney Avrupa, Kafkasya ve Kuzey Batı İran'ı göstermekte ve Kuzey Anadolu'nun da yerli bitkisi olduğunu belirtmektedir. Chaudefaud ve Emberger ile Zeilinski'ye göre de kirazın anavatanı Avrupa ve Batı Asya'dır.

Bu çeşit ülkemizin bazı bölgelerinde farklı şekilde adlandırılmıştır. Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından Ege Bölgesinde kiraz çeşitleri üzerinde yapılan çalışmalar sonucu Salihli'nin Allahdeyen köyünde bulunan ve 0900-ziraat klon adı verilen bu çeşit Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından aynı klon adı ile tescil ettirilmiştir.

Belirtilen kayıtlara göre 1945 yılından beri Salihli'nin Allahdeyen köyünde yetişen ve buradan diğer yerlere yayıldığı belirtilen bu çeşit, Akşehir'de Akşehir Napolyonu, Uluborlu'da Uluborlu kirazı olarak adlandırılmıştır. Bu bölgelerde ne zamandan beri bu çeşidin yetiştiği konusunda kayıtlara rastlanmamıştır. Türkiye'de en fazla kiraz üretiminin yapıldığı İzmir ve Manisa illerinde bu kiraz Salihli kirazı olarak tanınmaktadır. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi yayınlarında da bu isimde anılmaktadır.

Salihli kirazı geç çiçek açan ve geç olgunlaşan bir çeşittir. Kendine verimli olmayan bu çeşidin diğer bölgesel çeşitlerden geç çiçeklenmesi ve çoğunlukla bahçelerde bu çeşitle aynı zamanda çiçek açan çeşitlere yer verilmemesi bu çeşitle kurulan bahçelerde verimsizlik sorunlarının yaşanmasına neden olmuştur. Bu sorun azalmakla birlikte önemli ölçüde hala devam etmektedir.

Üretim Alanı: Türkiye'de en fazla kiraz yetiştiriciliği Manisa ve İzmir illerinde yapılmaktadır.2001 yılı verilerine göre Manisa'nın ise 1.093.000 ağaç sayısı ve 18.415 ton kiraz üretimi vardır. Salihli ilçesinde ise 15.400 adet ağaçtan 385 ton kiraz üretimi yapılmaktadır. Başta Salihli ilçe merkezi olmak üzere bağlı olan yerleşim birimleridir.

Üretim Metodu: Kirazın kalıtsal yapısı heterozigot olduğundan tohumla çoğaltıldığında açılma gösterir ve çeşit özelliklerini kaybeder. Bu nedenle kirazı, çeşit özelliklerinin kaybolmaması için vegetatif yöntemlerle çoğaltmak gerekir.

Kiraz vegetatif yöntemlerden ancak aşılma ile yaygın ve kolay çoğaltılabilir. Diğer vegetatif yöntemlerle çoğaltmada başarı düşük olduğu için pratikte kullanılmaz. Kirazın aşılma ile çoğaltılmasında Kuşkirazı (*P. avium L.*), Mahalep (*P. muhalep L.*) tohum anaçlarıyla, vegetatif olarak çoğaltılabilen F12-1, SL64, Colt, Maxima-14, Gisela 5 ve 6 gibi klon anaçları kullanılır. Kiraz bu anaçlara temmuz-ağustos aylarında göz aşılılarıyla, kış sonu ilkbahar başında da kalem aşılılarıyla aşılanaarak çoğaltılabilir.

Ürünün Ayırt Edici Özellikleri: Salihli Kirazı, geç çiçek açan ve kendine kısır bir çeşittir. Olgunlaşması da diğer çoğu kiraza göre geçtir. Diğer çeşitlerden en önemli farklılığı uzun ve

ince bir sapa sahip olmasıdır. Ayrıca meyvenin şekli ve çatlamaya dayanıklılığı ile de diğer çeşitlerden farklılık gösterir.

Meyveleri yuvarlağımsı kalp şeklinde, meyve kabuğı parlak koyu kırmızı, meyve eti sert, tatlı, sulu ve çatlamaya dayanıklıdır. Uzun ince bir meyve sapına sahip olan bu çeşidin taşınmaya dayanımı da iyidir.

Bu ürünle ilgili her yıl Manisa'nın ilçelerinde festivaller düzenlenmektedir.

Ürünün Menşee Ad veya Mahreç İşaret Olmasına İlişkin Bilgi ve Belgeler:

İklim Verileri : Kiraz ılıman iklim kuşağında yetişen bir meyve türüdür. Yazları nispeten serin geçen ve nispi nemi yüksek olan yerlerde kaliteli meyve verir. Kış aylarında -20°C'deki sıcaklıklara dayanır. Kış aylarının soğuk olması, kiraz ağaçlarının kış dinlenmesini karşılamasını sağlar. Kış dinlenme ihtiyacını karşılama yönünden İzmir ve Manisa illeri sınır bölgeleridir. Bu yöredeki kiraz yetiştiriciliğinin en önemli avantajı erkenci olmasıdır.

Kiraz ağaçları geç çiçek açtığı için ilkbahar geç donlarından pek etkilenmez. Ancak çiçeklenme zamanındaki aşırı sıcaklar ve kuru ve sert rüzgarlar tozlanma ve döllenmeyi olumsuz etkiler. Yaz aylarındaki aşırı sıcaklar da gelişmeyi ve meyve kalitesini olumsuz etkiler.

Salihli bölgesinde bulunan dağlar ve etekleri 'Salihli Kirazı' yetiştiriciliğı için uygun iklime sahiptir. Gerek literatürde ve gerekse halk arasında uzun yıllardan bu yana "Salihli Kirazı" olarak bilinmesi ve böyle tanınması sebebiyle ürün adı 'Salihli' ilçesi ile özdeşleşmiştir.

Denetleme: Salihli Kirazının üretim ve pazarlanması aşamalarında kalite kontrolü ile denetimi, sürekli kontrol etme kapasitesine sahip bir denetim mekanizması kurmak üzere , aşağıda belirtilen uzman kişilerin katılımıyla bir komisyon oluşturulmuştur.

E.Ü. Ziraat Fakültesi Öğretim Görevlisi Ziraat Mühendisi, Salihli Belediye Başkanlığı'na bağı bir Gıda Mühendisi, Salihli Ziraat Odası Başkanlığından bir kişi, Salihli Esnaf Odası'ndan bir kişi, Manisa Ziraat Mühendisliğinden bir kişi tarafından olmak üzere toplam beş kişi tarafından her altı ayda bir ve ihtiyaç duyulduğunda yapılacaktır.

Denetleme görevi için denetlemeyi yapan kişilere herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

Kullanım Biçimi: Coğrafi İşaret İbaresini marka ile birlikte kullanılacaktır. Üretilen ürünün ambalajı üzerine "Salihli Kirazı" ibaresi yazılacaktır. "Salihli Kirazı" sebze ve meyve hallerinde kasalar içinde, manav ve marketlerde ise kasa içinde olmakla birlikte özel donanımlı selefon ambalaj ve/veya şeffaf plastik kaplar içerisinde satışa sunulmaktadır. Kasaların ambalaj ağırlığı ; 5, 7, 10 Kg. olduğu gibi, ambalajlanmış halde olanlar market ve manavlarda ½ , 1 ve 2 Kg.'lık paketler halinde etiketlenerek satılabilir. Paket halinde satılacak ürünün etiketinin üzerinde; ürün adı, üretim ve son kullanma tarihi, imalat seri veya parti no., içeriğı, saklama koşulları, menşee işaretini gösteren logo ve üretici kurum bilgileri ile kanunen yazılması zorunlu olan diğer bilgiler yer alacaktır.